2

شاهہ جا بيت

شاهہ عبدل لطيف (عيسوي 1689 - عيسوي 1752) سنڌيءَ جو عظيم شاعر ۽ دنيا جي چوٽ شاعرن شيڪسپيئر، هومر،ملٽن ۽ ڪاليداس جو مٽ مڃيو وڃي ٿو. هوُ سنڌ ۽ هند ۾ 'ڀِٽائي' ۽ 'ڀِٽائي گهوٽ' جي نالي سان مشهوُر آهي. شاهہ جي ڪلام جو سمورو خزانو 'شاهہ جو رسالو' ۾ ڏنل آهي.
شاهہ سائين هن بيت ۾ مارئيءَ جي پرينءَ ۽ وطن جي حُب جو ذڪر ڪيو آهي.

پڙهو، ڳايو ۽ سمجهو.

اَکر پڙهہ اَلف جو، وَرَق سڀ وسار،
اندرَ تون اُجار، پنا پڙهندين ڪيترا.
پريان سَندي پارَ جي، مِڙيئِي مِنائي،
ڪانهي ڪَڙائِي، چِکين جي چيت ڪري.
هوُ چَوَنئي، تون مَ چَوُ واتان وَرائي،
اڱ اَڱرائي جو ڪري، خطا سوڪائي.
پاند ۾ پائي، ويو ڪينِي وارو ڪين ڪي.
واجهائي وطن ڪي، ساري ڏيان ساهہ،
بت منهنجو بند ۾ قيد مَ ڪريجاهہ،
پرڏيهاڻي پرينءَ ري ڏار مَ ڏَريجاهہ.
تڏي وسائڃ تر جي، مِٺي مٽيءَ مٿاهہ،
جي پويون ٿئي پَساهہ، تہ نِجاهہ مَڙُهہ ملير ڏي.

نوان لفظ

اَلف - ايشور	ورق - صُفحو	سندي - جِي
پارَ - طرف	ڪَڙائي - ڪوڙاڻ	چيت - ڌيان
مَ - نہ	خطا - سزا	واجهائي - ياد ڪري
بُت - شريرُ	پَساهُہ - ساهُہ	نِجاهہ - موڪلج
مڙهہ - لاشُ		

اَڀياس

سوال.١. هيٺين سوالن جا جواب هڪ جملي ۾ لکو.

(الف) ايشور کي ياد ڪرڻ لاءِ شاعر ڇا چيو آهي؟

(ب) پرين ٔ بابت ڇا چيل آهي؟

(پ) خطا نہ ڪاٽڻ لاءِ ڇا ڪرڻ گهرجي؟

سوال.٢. هيٺين سوالن جا جواب ٿوري ۾ لکو.

(الف) 'اَندرُ تون اُجار' مطلب سمجهايو.

(ب) وطن بابت شاهہ صاحب ڇا چيو آهي؟

(پ) ملير جي مٽيءَ لاءِ مارئيءَ ڇا چيو آهي؟

سوال.٣. هيٺ ڏنل سِٽون پوريون ڪريو.

(ٿ) اکر پڙهہ .... ڪيترا.

(ٽ) اَڄ اَڱرائي .... ڪيِنَ ڪي.

(ٿ) ٽڏي وسائڄ .... ملير ڏي.

پورڪ اَڀياس

(ا) شعر - بند تي عملي ڪاريہ.

اکر پڙهہ الف جو .... وارو ڪين ڪي.

ا) هيٺين جا هم - آوازي لفظ چونڊي لکو.

(الف) هار، مار

(ب) ڪيو، ڇيو

(٢) هڪ لفظ ۾ جواب لکو.

(الف) 'نہ' لاءِ لفظ -

(ب) 'الف' لفظ جي معنيٰ

(ڪ) 'حرف' معنيٰ ڏيکاريندڙ لفظ

(د) 'شريرُ' لاءِ ڪم آيل لفظ

(٣) ساڳئي اکر سان شروع ٿيندڙ لفظ ڳولهيو.

مثال :	اکر	اَلف	اَندر
(الف)	ورق		
(ب)	پنا		
(ڪ)	ڪيترا		
(د)	م		

(۴) 'هوُ ڇونئي تون مَ ڇوءِ' اِها چوٽي سمجهايو.

(۵) 'عمر مارئي' جي آکاڻي اِنٽرنيٽ ذريعي پڙهو ۽ ڪلاس ۾ اَچي پنهنجي لفظن ۾ ٻُڌايو.